

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw H.G.J. Bruins Slot
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum:	27 maart 2023	Contactpersoon:	Dhr. B. Swanenvleugel
Kenmerk:	Rli-2023/34	Telefoon:	06 52012691
Cc:		E-mail:	Bart.swanenvleugel@rli.nl
Bijlage(n):	Advies 'Elke regio telt!'		
Betreft:	Aanbieding advies 'Elke regio telt!', advies van de Rli, ROB en RVS		

Geachte mevrouw Bruins Slot,

Met genoegen bieden de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) – na de overhandiging eerder vandaag – u hierbij hun gezamenlijke advies 'Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's' ook in digitale vorm aan.

Omdat het advies het kabinetsbeleid in den brede adresseert, bieden wij het ook aan alle andere leden van het kabinet aan. Zoals gebruikelijk wordt het tevens aangeboden aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer.

De Rli, ROB en RVS hebben zich gebogen over de vraag wat ervoor nodig is om onwenselijke verschillen tussen regio's in Nederland te voorkomen dan wel te verkleinen, om zo de brede welvaart in alle regio's van Nederland te bevorderen.

Wij concluderen dat de regionale verschillen in brede welvaart in Nederland groot zijn en dat ze toenemen. Het beleid van het kabinet moet zich richten op het tegengaan van onwenselijke verschillen, het compenseren van achterstanden alléén is onvoldoende. Wij vinden bovendien dat overal in Nederland geïnvesteerd moet worden in regionale ontwikkeling op de lange termijn. Tenslotte moet het kabinet zich bij al zijn beleidskeuzes meer rekenschap geven van de gevolgen voor de samenleving en de leefomgeving in alle regio's van Nederland.

Ons advies bevat aansluitend op deze uitgangspunten drie hoofdaanbevelingen.

Herijk de reguliere beleids- en investeringslogica van het Rijk

Beleid en investeringskeuzes van de rijksoverheid moeten niet langer vanzelfsprekend leiden tot 'sterker maken wat al sterk is'. De betekenis van keuzes van het Rijk voor de brede welvaart in regio's, zou veel beter doordacht moeten worden. Het gaat in de besluitvorming immers niet alleen om de economische kracht van het land, maar om een acceptabel niveau van brede welvaart in heel Nederland. Dat betekent dat overal tenminste een basis voor vitale gemeenschappen moet worden gegarandeerd, al zal die basis niet in elke regio in Nederland hetzelfde eruit zien. Zij is immers afhankelijk van de specifieke regionale structuur, het regionale karakter en de behoeften van bewoners. Om handen en voeten te geven aan deze veranderende investeringslogica, kan de rijksoverheid aansluiten bij de Code Interbestuurlijke Verhoudingen die expliciet bepaalt dat het Rijk inzicht moet geven in de regionale gevolgen van nationaal beleid.

Investeer in langjarige en substantiële programma's voor regionale ontwikkeling

Samenwerkende partijen in de regio's moeten een 'kansenagenda' maken voor de ontwikkeling van brede welvaart voor de lange termijn. Zij bepalen gezamenlijk inhoudelijke prioriteiten op basis van regiospecifieke kansen, behoeften en opgaven. De 'kansenagenda's' moeten ook aansluiten bij de aanpak van grote nationale en Europese opgaven voor de toekomst. Het Rijk moet op basis van de kansenagenda's langjarig extra financiële ruimte vrijmaken (dus boven op de reguliere budgetten) om ongewenste verschillen tussen regio's te verkleinen of te voorkomen. Er zal altijd een onafhankelijke toets op bredewelvaartseffecten van die agenda's gedaan moeten worden.

Zo'n langjarige investeringsstrategie zou een koerswijziging betekenen ten opzichte van de huidige strategie. Het Rijk beperkt zich voorsnog tot het verstrekken van bijdragen voor korte periodes, primair bedoeld voor het repareren van achterstanden. De door ons voorgestelde langjarige en substantiële budgetten voor de ontwikkeling van brede welvaart zou het Rijk in principe kunnen volgen voor alle regio's in Nederland. Maar wij vinden dat de prioriteit moet liggen bij de regio's die op dit moment sterk achterlopen.

Werk aan een vitale relatie tussen regio's en rijksoverheid

Een sterkere oriëntatie in het rijksbeleid op regionale ontwikkeling vraagt om een vitale relatie tussen rijksoverheid en regio's, zodat signalen uit de regio beter doorklinken op rijksniveau en Rijk en regio gemakkelijker met elkaar in gesprek komen. Wij noemen in dit advies verschillende mogelijkheden daarvoor – zoals een nationaal comité van de regio's of een verantwoordelijk bewindspersoon voor de coördinatie van regionale vraagstukken – en bevelen aan om daarin keuzes te maken.

Verder vinden wij dat de rijksoverheid bij de keuzes die zij maakt rond de sluiting of vestiging van kennis- en onderwijsinstellingen, rijksdiensten en zbo's, nadrukkelijker spreiding over het land zou moeten nastreven. Spreiding is eveneens van belang bij de aanpak van de nationale woningbouwopgave. Een deel van deze grote opgave moet het Rijk volgens ons verwezenlijken door middel van kleinschalige woningbouwprojecten, gespreid over de regio's in het land.

Hoogachtend,

Raad voor de leefomgeving en infrastructuur

Ir. J.J. de Graeff

Voorzitter

Raad voor het Openbaar Bestuur

Drs. J.J.M. Polman

Voorzitter

Raad voor Volksgezondheid & Samenleving

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'M. Bussemaker', is written over a horizontal blue line.

Prof. dr. M. Bussemaker

Voorzitter